

CARAMBA

Türkiye hayvancılığı genel olarak meraya bağımlı yapılıdır. Bununla birlikte tarımda makineleşmenin sonucu mera alanları daralmıştır.

Günümüz koşullarında giderek çoraklaşan meralardan elde edilen verimler, gelişmiş ülkelerin oldukça gerisindedir.

Bu nedenle kaba yem ve karma yem açığının karşılanabilmesi için gerekli teknik çalışmalar yapılmalıdır.

Günümüzde gelişmiş ülkeler ucuz, kaliteli ve bol kaba yem kaynağı olarak kullanılabilen yüksek verimli kültür yem bitkileri geliştirmişlerdir. Bu yem bitkilerinden biri de Caramba'dır. Caramba protein ve mineral madde bakımından zengin olması, biçim zamanına kadar bitki gövdesinin çabuk kartlaşmaması, yani taze kalması nedeniyle bu yem bitkisi ülkemiz hayvancılığının kaba yem sorununu çözmesinde yardımcı olabilir.

Gelişmiş ülkelerde hayvancılık işletmelerinin yaygın bir şekilde kaba yem olarak kullandıkları Caramba geniş yapraklı besin madde içeriği yüksek çok lezzetli Lolium Multiflorum'un bir varyetesi olup kışlık olarak ekilen tek yıllık yem bitkisidir.

Genellikle yeşil ot halinde yedirilen Caramba , kuru ot veya silajı yapılarak da değerlendirilir. Son yıllarda Ege , Akdeniz ve Marmara bölgelerinde yetiştirilmektedir. İlimizde Çatalca ve Beykoz İlçelerimizde de Caramba ekimi yapılmaktadır.

Caramba Yem Bitkisinin Özellikleri: Geniş yapraklı ve çok lezzetli tek yıllık bir yem bitkisi olan Caramba inek, koyun, keçi ve at gibi hayvanlara yedirilir. Caramba donlara karşı dayanıklı olmakla birlikte 6-32 C'ler arasında her sıcaklıkta gelişebilmektedir. En uygun gelişim sıcaklığı ise 18-24 C'ler arasındadır. Ekildiği alanın yaz aylarında sulanması, iklim koşullarının ve uygulanan bakımın iyi olması sonucu Caramba'dan iyi verim elde edilir.

Ekim Zamanı: Ege ve Akdeniz bölgelerinde Ekim/Kasım/Aralık aylarında, Karadeniz ve Marmara bölgelerinde ise Eylül/Ekim aylarında, Orta ve Doğu Anadolu'da Eylül ayında ekilir.

Tohum Yatağı: Tohum yatağı düz tesviye edilmiş ve sıkıştırılmış olmalıdır.

Tohum Miktarı : Ülkemizde henüz ekim makinesiyle ekim yapılmamaktadır. El ile serpilerek bir dekara kullanılacak tohum miktarı 4-5 kg' dır. Fakat uygun bir ekim makinesiyle bu miktar 2.5-3 kg'a kadar düşürebilir.

Sıra Aralığı: Serpme veya 10-17,5 cm sıra aralıklı olmalıdır. Mısır ve pamuk gibi bitkilerin yetiştirildiği yerlerde çok rahatlıkla yetiştirilir.

Ekim Derinliği: 1,5-2,0 cm olmalıdır. Daha derine ekilen tohumlar çimlenirler fakat toprak yüzeyine çıkamazlar.

Gübreleme : Ekimden önce tohum yatağına 15 kg/da 20-20-0 (NPK) ilk çıkıştan 15 gün sonra 15-20 kg/da Amonyum Nitrat (%33) uygulanır. Ekim-Kasım aylarında don görülen bölgelerde çıkıştan sonra gübre tavsiye edilmez.

Her biçimden sonra 25-30 kg/da Amonyum Nitrat (%33) otların toplanmasını takiben yapılmalıdır. Gübre uygulandığı zaman yaprakların kuru olmasına dikkat edilmelidir. Ekimden önce ve her biçimden sonra hayvan gübresi de uygulanabilir.

Sulama: Genellikle tohumlar ekimden bir hafta sonra çimlenirler. Çimlenme, ilk çıkış ve fide aşamalarında toprağın üst tabakasının nem oranının korunması için ekimi takip eden 2-3 hafta içinde az miktarda ancak sık sık sulama yapmak gereklidir. Bitkinin köklenmesinden sonra ise sulama, buharlaşma oranına bağlı olarak yapılmalıdır. Her sulama için uygulanması gereken en uygun su miktarı 30 mm'dir. (30.000 lt/da)

Yabancı Ot Kontrolü: Gerekli olan hallerde bitkinin dördüncü yaprak aşaması ve sonrasında 2.4- D, MCPA veya MCPP gibi yabancı ot öldürücü ilaçlar, geniş yapraklı otlara karşı uygulanabilir.

3-9- Ot Üretimi ve Verimi: Caramba 6-32 C'ler arasında her ısıda gelişmektedir. En ideal gelişme ısısı 18-24 C'ler arasındadır. Donlara karşı dayanıklıdır. Ekildiği alanların yaz

aylarında sulanması iklim koşullarının ve uygulanan bakımın iyi olması şartıyla Caramba'dan yılda 5-8 biçim alınır. Biçim, bitki boyu yüksekliği 30-40-cm arasında iken yapılmalıdır. 1200-2000 kg kuru madde/da/yıl bu da 10-16 ton yaş ot/da/yıl oranında verim alınması mümkündür. Sindirim kolay olması nedeniyle yetişkin bir ineğin günde 150 kg Caramba yemesi mümkündür. Kolay sindirilme özelliği sayesinde süt veriminde artış sağlar.

Biçim Yüksekliği: 6 cm biçim yüksekliği önerilmektedir. Orak veya tırpan ile biçilmesi mümkündür. Gelişmiş işletmelerde ise çayır biçme makineleri ile biçim yapılabilir. Otlatma 8-15 cm arasında olmalıdır. Fakat 6 cm'den daha derin otlamalardan kaçınılmalıdır. Çünkü daha derin otlamalar kardeşlenmeyi engellemektedir. So biçimden sonra otlatma yaptırılabilir.

Caram ekili tarlada ikinci ürün yetiştirmek için tohum yatağı hazırlanırken toprak kuru ise sulanıp tava geldikten sonra güçlü bir traktörle sürülmelidir. Çünkü aşırı kardeşlenmeden dolayı toprağın üst tabakasında caramba bitkisinin kök sisteminden meydana gelen sert bir tabaka oluşacaktır.

Yonca, caramba ve Mısır silajlarını enerji, protein ve mineral içerikleri ve günde 25 kg süt veren bir ineğin mineral madde ihtiyacı:

1 kg Kuru Maddede gram olarak

	Kuru Madde/ Kg	Enerji	Ham Protein
Yonca Silajı	385	685	168
CARAMBA A	450	900	192
Mısır Silajı	320	904	88

	Ca	P	Mg	K	Na
Yonca Silajı	15,1	2,7	2,8	23,0	1,2
CARAMBA	5,3	3,8	2,2	32,2	2,8
Mısır Silajı	2,0	2,2	1,3	15,0	0,1
Kuru Madde (İhtiyaç/kg)	4,5	3,5	2-5	8,0	1,0